

Filmpje werkt goed bij gesprek over beschermd thuis

De regio Drechtsteden, Alblasserwaard en Vijfheerenlanden werkt aan de transitie beschermd wonen. Bijna veertig cliënten wonen zelfstandig in de wijk. De gemeente Dordrecht heeft goede ervaringen met een filmpje over beschermd thuis dat wordt ingezet bij het keukentafelgesprek.

Dordrecht is snel aan de slag gegaan met de visie van Erik Dannenberg en zijn commissie Toekomst beschermd wonen. 'We zijn het gewoon gaan doen,' zegt projectleider Marleen Houtepen van de gemeente Dordrecht.

Samen met de zorgaanbieders besloot de gemeente veertig cliënten in de wijken begeleiding op maat te bieden. Het gaat om mensen die op de wachtlijst stonden, en om mensen uit instellingen. 'We zijn met de zorgaanbieders om tafel gaan zitten om afspraken te maken welke cliënten ervoor in aanmerking kwamen en onder welke voorwaarden,' vertelt Houtepen.

Voorwaarden: sleutelplan, alarmeringsplan, gegevensuitwisseling

Een van die voorwaarden is dat cliënten bereid zijn mee te doen aan het 'sleutelplan'. Dat wil zeggen dat de begeleider van de cliënt een sleutel heeft, en de woning kan binnengaan als er signalen zijn dat de bewoner niet (meer) ontvankelijk is voor zorg. 'We bieden intensieve zorg, van cliënten verwachten we dat zij open staan voor begeleiding. De doelgroep heeft het in zich om zich (soms) af te wenden van zorg,' zegt Houtepen. Per cliënt wordt afgesproken

wie de sleutelhouder is. Dat kan de begeleider van de zorgaanbieder zijn of een familielid.

De tweede voorwaarde om te kunnen meedoen is het alarmeringsplan. Dat wil zeggen dat cliënten zelf aan de bel trekken als ze voelen aankomen dat het slechter dreigt te gaan. Bijvoorbeeld dat een depressie of een psychose weer de kop opsteekt. 'We vragen de cliënt of hij in staat is zelf te alarmeren en wie hij gaat waarschuwen, primair is dat vaak de zorgaanbieder. Mensen die zeggen een terugslag niet te voelen aankomen, kunnen niet meedoen aan deze pilot.'

Ten slotte moeten cliënten ermee akkoord gaan dat de gemeente en zorgaanbieders gegevens uitwisselen. Houtepen: 'Het doel van de pilot is om erachter te komen wat we allemaal moeten regelen als we dit op grotere schaal willen doorvoeren. Daarom moeten we weten of het goed gaat met mensen, wat hun welbevinden beïnvloedt en wat de relatie is met de inzet van ondersteuning. Daarom is het nodig dat we soms informatie over de cliënt uitwisselen.'

Actieplan huisvesting

Na een voortvarend begin eind 2016, raakte de pilot in de vertraging toen er cliënten gingen uitstromen en

er woningen nodig waren. 'Daar bleef het vrij lang op hangen. Woningen zijn schaars. We zien dat mensen via de voorrangsregels wel in aanmerking komen, maar het aanbod is niet altijd geschikt. Iemand met autisme moet je niet in een flat laten wonen waar vrij veel onrust is.' Ook staan soms de regels in de weg. Toen voor de cliënt met autisme een appartement in een seniorencomplex werd gevonden, bleek dat daar enkel mensen in mogen wonen van boven de 55 jaar. 'Dat soort belemmeringen in het systeem kom je tegen, deze pilot is ook bedoeld om die boven water te krijgen. Uiteindelijk hebben de woningcorporaties goed meegewerkt met het vinden van passende huisvesting voor de deelnemers van de pilot. We hebben nu met de woningcorporaties ook een apart actieplan gemaakt; een agenda voor de huisvesting van kwetsbare groepen.'

In die agenda is één van de onderwerpen dat goedkope woningen vaak geconcentreerd zijn in bepaalde wijken en veel minder in sommige dorpen in de regio. Maar Houtepen heeft er vertrouwen in dat de gemeenten daar wel uitkomen. 'We werken van oudsher zeer goed samen in de regio Drechtsteden, Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.'

Afspraken met zorgaanbieders

Wat is er binnen de pilot geregeld om te waarborgen dat cliënten zich redden in de wijk? Houtepen vertelt dat met de zorgaanbieders een harde afspraak is gemaakt dat zij 24/7 de beschikbaarheid van ondersteuning garanderen. De zorgaanbieders werken samen om die beschikbaarheid te organiseren. In de pilot krijgen zij per cliënt het bedrag dat intramurale ondersteuning kost. Daarvoor moeten zij alle noodzakelijke ondersteuning leveren. Tot grote

vernieuwingen leidt dat in het algemeen nog niet. 'De vrijheid is nog wennen, het aanbod staat nog te veel centraal. We zien dat de maatwerkoplossingen nu vaak nog worden gebruikt om dingen aan te schaffen die mensen nodig hebben als ze zelfstandig gaan wonen. Of voor zaken die te maken hebben met dagbesteding, zoals een opleiding, een kookcursus of de sportschool.' Cliënten die te maken hebben met tijdelijke terugval kunnen terecht in een logeervoorziening. Het wijkteam en de wijkagent worden op de hoogte gebracht dat er cliënten uit de pilot beschermd thuis in de buurt zijn komen wonen. Als er een reden voor is, worden ook burens geïnformeerd, maar meestal is dat niet nodig. Klachten zijn er tot dusver niet geweest.

Filmpje

De Wmo-medewerker die met de cliënten over de pilot beschermd thuis sprak, gebruikte daarbij een filmpje, dat de gemeente Dordrecht heeft laten maken. Het is een handig middel, zo blijkt in de praktijk. 'Zo'n filmpje is sprekender dan een mapje met folders. In een paar minuten is duidelijk waar het over gaat, en vervolgens kun je met elkaar het gesprek aan. Over het algemeen valt het filmpje goed, maar sommige mensen voelden zich overvallen door het idee dat ze niet naar beschermd wonen gingen. Dat moest soms even landen.

Het filmpje is te zien via deze link: <https://www.youtube.com/watch?v=IBeqdpOLtkw&feature=youtu.be>

Hoe cliënten het doen

Over het algemeen doen de cliënten in de pilot het aardig goed. Er zijn uitschieters naar boven, bijvoorbeeld iemand die werk heeft gevonden, en nog een

aantal andere mensen die in het geheel geen begeleiding meer nodig hebben. Maar er is ook een aantal deelnemers teruggevallen en (weer) beschermd gaan wonen. Elk kwartaal wordt met de zorgaanbieders gesproken over hun inzet en het maatwerk dat ze bieden. Ook is er elk half jaar een gesprek met de deelnemers over hoe het met ze gaat. Dagbesteding is daarbij één van de vaste onderwerpen, en er wordt een zelfredzaamheidsmatrix afgenomen. 'Over het algemeen zie je wel progressie, de mate waarin verschilt sterk per cliënt,' zegt Houtepen.

Hoe het verder gaat

De pilot loopt nog tot het eind van 2018. De gemeente gaat dan besluiten hoe het beschermd thuis structureel vorm krijgt. De wijze van inkoop en de producten die daarvoor nodig zijn, is een onderwerp dat nog openligt. Dat geldt ook voor de invulling in de gemeenten in de regio's Drechtsteden en Alblasserwaard/Vijfheerenlanden waar elke gemeente bezig is met het lokaal uitvoeringsplan, gevoed met de ervaringen uit de pilot.

(Voorlopige) lessen uit de pilot in Dordrecht

Huisvesting	Het gaat vooral om geschikte woningen, niet zozeer over aantallen, Dordrecht heeft met de corporaties een actieplan gemaakt
Maatwerk	Maatwerkoplossingen vragen tijd bij de zorgaanbieders, nu staat het aanbod nog te veel centraal
Vertrouwen in de doelgroep	Veel cliënten doen het goed, sommigen maken grote sprongen vooruit. Van de 24/7 bereikbare ondersteuning wordt nauwelijks gebruik gemaakt
Voorwaarden	Stel duidelijke voorwaarden voor deelname: sleutelplan, alarmeringsplan, gegevensuitwisseling
Tijd	Het kost tijd om te wennen aan een andere manier van werken. Ook om mensen van andere organisaties te leren kennen, en mensen van andere afdelingen binnen de eigen organisatie
Mogelijkheden	Er is meer mogelijk dan je denkt, ook door bestaande voorzieningen aan elkaar te verbinden
Filmpje	Het filmpje over beschermd thuis dat wordt gebruikt bij het gesprek tussen de Wmo-consulent en de cliënt maakt snel duidelijk hoe het werkt. Het is een handig middel